

Je mi líto učitelů

Lucie Amálie Sulovská

(text je převzatý z blogu Lucie Amálie Sulovské,

<http://lucieamaliesulovska.blog.idnes.cz/c/362203/Je-mi-lito-ucitelu.html>)

Přiznám se, že článek o tom, kterak si učitelé stěžují, že školství upadá, mne skutečně zaujal. Je to totiž nádherný příklad toho, jak se chodí okolo horké kaše a okecává to, co si nikdo nedovolí říct nahlas. Nejsem pedagog a tudíž nemám právo hodnotit z učitelské perspektivy, avšak coby student před maturitou, který ještě stále sedí za školními škamny, mohu poskytnout pár svých poznatků.

„Jo, to když pan učitel přišel, to přišel zákon,“ vzpomínala moje prababička, ročník 1920. Bydlela na vesnici, kde v té době učitel byl nejmávanější osobou společně se starostou a farářem. „Takže jste byli hodný?“, ptala jsem se tehdy coby x-letá žákyňka ZŠ. „Pan učitel nosíval pravítka a když někdo zlobil, nastavil prsty a pořádně ho přes ně majnul! A pan farář na náboženství, ten nás nechával klečet na ostrém polenu. To si nikdo nic nedovolil.“ Pak se prabábi usmála a jako kdyby se vrátila do těch časů před osmdesáti a více lety.

„A to si jako vaši rodiče ani nestěžovali?“, opáčila jsem. „A na co vlastně?“, zeptala se babička nechápavě. „No prostě na to, že oni vás takhle týrají!“. „Kdepak! Když Tonda Vejvara tenkrát zmlátil našeho Rudlu tak, že z něj crčela krev, to byl teprve skandál. Musel klečet celý den a odpoledne ho pan učitel dovedl domů. Sedlák Vejvara se tak naštvál, že ho honil se sukovicí po návsi, dokud ho nechtyl. To byl potom od Vejvarů křik.“

Byl rok 2008, mně bylo právě dvanáct a na babiččina slova jsem vzpomínala s nostalgií, když do naší třídy po nástupu na druhý stupeň propadlo několik žáků z vyšších ročníků, kteří se spojili s dosavadní „silnou stránkou“ naší třídy.

V praxi to vypadalo tak, že ze zadních lavic se ozýval jekot ve stylu „chcípni, pičo!“, kterou byla myšlena nejspíše učitelka, ta podivná osoba, která předstírala, že se jí to netýká. Její jedinou reakcí bylo zoufalé zvolání v polovině výkladu „rozdejte papíry, od okna A, B, A, B“. Jediní žáci, kteří na toto doplatili, byli ti snaživí a poslušní, kteří zbytečně dostávali špatné známky.

Zbytku třídy to bylo jedno. A proč by jim to nemělo být jedno? Vždyť se čtyřkami a dvojkou z chování byli nakonec také bez přijímaček přijati na obor s maturitou.

Nároky slabé, výuka slabá, učitelka slabá. Proti tomu mladí tyraní vybaveni haldou práv, argumentů a rodiči v zádech. Nějaký zájem o to skutečně se vzdělávat? A k čemu jako pičo? Ptát se „proč“? To jedině v případě, že se po nich něco chce.

Dnešní společnost si zakládá na tom, že vše je relativní. Morálka je relativní a je společenskou dohodou, vzdělání je relativní a musí být uzpůsobeno potřebám žáků, respekt je relativní a proč by vlastně dítě nemělo přistupovat k učitelům či rodičům jako sobě rovným? Vytrácí se rozdělení na „dobro“ a „zlo“.

Chybí právě zdravý selský rozum, který měli naši předci spolu se vstípenými křesťanskými hodnotami, o kterých se prostě nediskutovalo.

Další věcí, která mne skutečně fascinuje a zároveň umí neuvěřitelně rozzuřit, je takzvaná integrace za každou cenu. Snad nikdo nenamítá nic proti tomu, aby chlapec na vozíku chodil do normální školy a byl zařazen mezi ostatní děti. Naopak, prospěje to jemu i celému třídnímu kolektivu. Avšak to, že s ostatními dětmi chodí do třídy „spoluobčané“, kteří dvakrát propadli, dodnes neumí pořádně číst a psát, o školu nejeví nejmenší zájem, jejich rodiče absolutně nefungují (zkrátka jim to je jedno), šikanují učitelky i ostatní žáky, a ti se jim PŘIZPŮSOBUJÍ, to je skutečně mimo moje chápání.

Nenaučila jsem se na ZŠ nic podstatného. Učit se nedalo, já a pár spolužáků, kteří měli jakous takous zájem cosi pochytit, sedělo okolo kantorčiny lavice na židlích a snažilo se poslouchat výklad. V kolektivu plném líných a uječených „já mámsvojepráva!“ nebylo vůbec těžké být dobrou žákyní. A tak jsem se nikdy nenaučila to podstatné – učit se. Proplouvala jsem tak, jak mi systém dovoľoval a pokračuji v tom dodnes.

Jinak to neumím, bohužel. Většina mých znalostí nepochází ze školy. Základní školu považuji za totální ztrátu času, spoustu zbytečných nervů a vážně uvažuji, že své potomky budu jednou učit doma (nejen z výše uvedených důvodů, ale také z nich).

Za výchovu dítěte je zodpovědná primárně rodina. Čeho jsem si během těch let ve školním kolektivu všimla u mnohých svých vrstevníků a koneckonců i u sebe a v čem se nejspíš mnohé dnešní děti liší od svých vrstevníků v roce 1930:

- Jako kdyby se rodiče domnívali, že etika, svědomí nebo vlastní úsudek se v dětech jen tak vyskytnou, pokud bude dítě vychovááno ve stylu „chléb a hry“. Že dítě přirozeně dospěje, přirozeně bude zodpovědné, přirozeně bude morální.
- Děti jsou zvyklé, že se vše podřídí jejich pocitům. Že chuť a touha jsou nad vším, nad svědomím, nad morálkou. A že jejich pocitům musí každý vyhovět a jejich potřeby uspokojit, a když to nepůjde bez toho, použijí citový nátlak.
- Otec buď absentuje, nebo je žalostně slabý. Asi těžko by dnes mohl sedlák Vejvara běžně nahánět svého syna po vsi, když snad v téměř polovině rodin otec absentuje (buď není vůbec, nebo je takzvaným víkendovým tatíkem), občas je nahrazován jakýmsi strejdy, kteří se co měsíc mění.
- Děti nepociťují nejmenší respekt ke svým rodičům a vlastně k nikomu. Rodiče mají nebo nemají rády, to je všechno. Respekt, stud, bázeň, to všechno jsou cizí slova.
- Nejsou zvyklí na žádné nepohodlí, bolest, nejsou schopní zatnout zuby. Vyhovuje se jim, mohou se vyhýbat jakýmkoliv povinnostem, dohodám, slibům, tak nějak automaticky se jim vše odpouští.
- Ačkoliv jsou vychováni maximálně liberálně a demokraticky, jsou téměř neschopní vytvořit si svůj vlastní názor, podepřít jej argumenty a stát si za ním. Rozhodují se na základě jakýchsi módních vln a vágních dojmů (všichni volíme Karla. Proč? Páč je dobrej!)
- Pokud už je dítě alespoň trochu solidní a ví, že se musí snažit alespoň proplout systémem, aby bylo úspěšné, je strašně materialisticky zaměřeno. Zkrátka, domnívá se, že se učí jen proto, aby mělo „dobrou práci a hodně peněz.“ O žádný duševní přínos se nezajímá.

Tohle všechno jsou jen moje názory a dojmy, samozřejmě se mohu mýlit a nerada bych někomu ublížila. Svým učitelům ze ZŠ nic nevyčítám, byli mezi nimi i dobří kantoři, a to, že jsou proti systému se svými okleštěnými právy bezmocní, není jejich vina. Neměli se jak bránit.

Připomíná mi to citát Thomase Jeffersona, který se netýká školství, ale vlastnictví palných zbraní, avšak celou situaci dobře shrnuje. Vyznívá zhruba takto: jestliže odzbrojíme počestné občany, vystavíme je napospas občanům nepočestným a uděláme situaci těžší pro napadeného, než pro útočníka.

PS: Z Tondy Vejvary nevyrostl psychopat, vrah ani psychická troska. Bojoval ve II. světové válce, byl šedesát let ženatý s jednou ženou a měl pět dětí. Čest jeho památce.

Lucie Amálie Sulovská | neděle 22. září 2013 15:27 | karma článku: 48,57 | přečteno: 40965 x